

Danes je moj dan

MAJ 2017

Besedila udeležencev ŠK »DANES JE MOJ DAN« so objavljena brez poseganja v avtorsko delo.

Študijski krošek

»DANES JE MOJ DAN«

MERI Bozovičar

CVETKA Hudobivnik

DARJA Kolenc

DORENA Kumerener

ŠTEFAN Langus

MIRA Logonder

MAJDA Okorn

IVICA Platovšek

REZKA Prevodnik

Mentorica ŠK: Mirjana Debelak, prof.

Fotografije: KROŽKARJI

Naslovnica: Dušan Čeru

MERI BOŽOVIČAR

ČUDO NARAVE

Pred enim letom sem v junijski številki napisala prispevek s podobnim naslovom in obljubila, da se ponovno oglasim. Zahvaljujem se naši Mirjani, da imam možnost zgodbo nadaljevati.

Pisala sem o grlici, ki je gnezdila v krmilnici in zvalila dva jajčka. Zvalila sta se dva mladička, vendar zaradi mraza nista preživela.

Letos pa sem ponovno zagledala, kako sta zopet samička in samček začela nositi vejice v krmilnico. Prav kmalu je grlica pričela vejice urejati, on pa jih še naprej nosil. Vsako jutro sem šla pogledat in videla, ko je znesla jajček. Drugo jutro je bil še en jajček. Grlica je vztrajno sedela na teh jajčkih, le zjutraj in popoldne jo je prišel samček obiskat in takrat je odletela z njim. Napravila sta en krog in ona se je ponovno vrnila v gnezdo.

Vsako jutro sem jo šla pozdravit in vedno sem jo pohvalila. Po dvanajstih dneh sem zagledala prvega mladička in naslednji dan še drugega.

Samček pride na ogled že ob osmih zjutraj in si v krmilnici ogleduje svoje potomce. Ko pa ona odleti, da si malo pretegne krila, se on usede na mladičke in ko se ona nazoba

semen, se on umakne in samička se ponovno usede v gnezdo in greje svoje mladičke.

Poleg grlice je letos tudi kos v mojem bršljanu napravil gnezdo. On pa nikakor noče, da bi jaz videla, kje gnezdi. Ko v kljunčku prinese vejico in me zagleda, čaka toliko časa, da se jaz odstranim, nato pa hitro smukne v bršljan. Njegovo gnezdo je kar precej veliko. Samo enkrat mi je uspelo, da sem videla samičko v gnezdu.

Pred leti je kos napravil gnezdo v trti in večkrat sem si ga šla pogledat. Ko je opazil, da ga večkrat opazujem, je gnezdo zapustil in se ni več vrnil.

Vsako jutro ob petih kos prične s svojim petjem, jaz pa mu pričnem žvižgati. Nato ga vidim, kako se ozira naokoli in posluša, kje je ta ptič, ki tako grdo poje. Vendar pa se mi vedno oglasi.

Ta prispevek, ki sem ga naslovila Čudo narave, bi lahko naslovila tudi čudež življenja in ljubezni.

NAŠ VALDI

Ko sem bila še majhna deklica, smo doma imeli zelo pametnega psa Valdija. Še danes se ga rada spominjam.

Ko sva šla na cesto, me je Valdi prijel zadaj za predpasnik in morala sem iti za njim na dvorišče. Malo večja pa sva šla z bratom vsako jutro v sadovnjak pobirat jabolka. Tudi Valdi je šel z nama. Nežno je tudi Valdi pobiral jabolka in jih polagal v košaro. Tudi drva je nanosil v kuhinjo, ko mu je mama rekla: »Valdi, pojdi po drva.« Odšel je v drvarnico in prinesel vsak polenček posebej. Polenčke je nosil toliko časa, da je mama rekla:«Valdi, sedaj pa je dovolj.«

Ko so šli vsako pomlad pregledat gozd, kakšno škodo je naredila zima, je vedno odšel z njimi tudi Valdi. Ko je bil čas za malico, ga je stari ata poslal domov po malico. Valdi se je zapodil proti domu in mama mu je v culo dala klobaso, kruh in steklenico čaja.

Tudi v Loko je šel k mesarju po meso. V ruto je zavila listek z naročilom. Valdi je v Loko šel po cesti, domov pa se je vračal za vodo, ker so mu furmani nagajali, on pa ni mogel iz gobca spustiti cule in zalajati.

Gosti v gostilni so mu zelo radi skrivali denar in to tako, da so ga zakopali v zemljo. Ko mu je ata ukazal: »Valdi, išči dinarčke,« se je Valdi zapodil na vrt, odkopal denar in ga prinesel.

Blažk je bil berač, ki se je vsaj dvakrat na leto ustavil tudi v naši gostilni. Nekega deževnega večera se je odpravil v Bodovlje čez most. Prehitro je zavil na most in padel v vodo. Kmalu zatem, ko je odšel, je Valdi pričel lajati in ata mu je odprl vrata. Valdi je Blažka potegnil iz vode in ga rešil. Od takrat naprej je Blažk vedno prinesel klobaso v zahvalo. Toda Valdi je ni pojedel, če mu je ata ni narezal na koščke.

Naš Valdi je bil velik črn pes, z dolgo dlako in pod vratom je imel bel trikotnik. Ko se je delala vojaška cesta, je general Rupnik ponudil očetu par konj za Valdija. Toda naš Valdi ni bil na prodaj, bil je naš in samo naš.

ŠKOPARJEVA HIŠA NA GRAJSKEM VRTU

Na grajski vrt je bila leta 1962 iz Puštala prestavljena Škoparjeva hiša, kozolec, čebelnjak in pajštva. Ko sta se čebelnjak in pajštva začela malo podirati, so ta dva eksponata raje podrli kot popravili. Res prava škoda! Škoparjeva hiša pa je sedaj na ogled in obiskovalcev je res veliko.

V tej hiši so ljudje prebivali od 16. do 19. stoletja. Prvotna je bila krita s slamo, zaradi varnosti pred požarom pa se je slamnata kritina zamenjala s škrilovci. Hiša tudi ni imela dimnika. Marija Terezija je zaradi varnosti izdala odlok in vse hiše so morale dobiti dimnik.

Ko vstopiš v hišo, najprej zagledaš črno kuhinjo, v kateri so kuhali kosilo in pekli kruh. Železne lonce so z burklami potisnili v peč. Kuhali so največ mleko, krompir, kislo zelje, repo in fižol. Hrana je bila zelo preprosta in zdrava. Ko pa so pekli kruh, so v peči zakurili butarico in ko je ta pogorela, se je žerjavico razprostrlo po celi peči in pustilo, da se je peč razbelila, nato se je žerjavica z greblo pogrebla s kurišča na začetek peči in kurišče se je še pometlo z omotovnico, le-ta pa se je prej morala namočiti v vodi. Tako je bila peč pripravljena za peko kruha.

Iz veže se pride v hišo, v kateri je Bogkov in gospodarjev kot. Ker je bila osem generacij v tej hiši tudi krojaška delavnica, je v njej tudi šivalni stroj.

V kamri ali štibelcu so spali starši in stari starši, v kurenčku pa mali otroci. Imeli so po dvanajst do šestnajst otrok. Ko so otroci zrasli, so spali za pečjo in po klopeh, večji pa pod streho. Tam pa je bilo seno.

Poleg pa je bil še hlev in pod. Na podu je bilo shranjeno orodje. Pred vhomom je tudi svinjak, kjer so zredili prašičke. Meso in klobase so sušili pod stropom v črni kuhinji. Kravca je dala še mleko in tako so se skromno preživljali.

Škoparjevo hišo si je vredno ogledati in za ogled je vsako soboto in nedeljo prost vstop od desete do štirinajste ure.

PROŠNJA

V globini tvojih oči
berem tvoje misli.

Potrpi z menoj,
SAJ STARAM SE.

Potrpi z menoj,
SAJ LJUBIM TE.

Potrpim s teboj,
SAJ LJUBIŠ ME.

Potrpim s teboj,
SAJ STARAŠ SE Z MENOJ.

PR' HOSTAR

»Tok sem pucala, da sem se znucala, da sem se znucala, ojaja,« odmeva jutranja pesem iz moje radijske budilke. »Zanimivo, da takšne pesmi sploh vrtijo na radiu Ognjišče,« pomislim sama pri sebi. Očitno je namenjena prav meni in še tisoč drugim ženskam, ki izvajajo pomladno predvelikonočno očiščevalno akcijo v hiši in okoli nje. Prav gotovo so jo zavrteli kot moralno spodbudo svojim poslušalkam in v tolažbo, da pri tem opravilu niso same.

»Ampak mene pa vseeno vse boli,« pomislim. Pomlad je res kruta. Saj je vse čisto v redu, če rožice cvetijo in pomladno sonce spet začne toplo greti. Ko pa sonce posveti skozi moja okna in se pokaže ves prah, svinjarija in zamazanost oken, zaves in pohištva v hiši, to pa je čista grozljivka. Ravno včeraj sem napovedala vojno pajkom, prahu in umazaniji, danes so pa hude posledice. Še iz postelje ne morem, vse me boli. Še dobro, da imam stol zraven postelje, da se končno počasi usedem nanj in malo počijem od naporene noči.

»Ampak nekako bo že,« se tolažim, »saj smo vsi upokojenci v istem žaklju.« Že pokojni Franc Košir je pel tisto svojo znano pesem: »Ko pa zjutraj spet zbudim se in če res nič ne boli me, grozno se ustrašim, če sem sploh še živ.« Jaz sem stoo odstotno živa, dragi moj Košir. Zate pa ne vem, kako se imaš tam na drugem svetu. Le kdo je na boljšem, ti ali jaz? Bog ve, pa je lepo tiho.

Počasi vstanem s stola, se oblečem in grem v kuhinjo. Spet bom cel dan sama, še dobro, da imam za družbo svojega zvestega kuža Flokija. On mi daje veselje in moč, da zjutraj sploh vstanem. Kako prijazno me tudi danes gleda s svojimi razumevajočimi očmi in maha s svojim košatim repom. Vse stori za svoj zajtrk ter malo ljubezni in topline. Če bi znal še govoriti, mi ne bi bilo več dolgčas.

Pa saj sem imela družino. Živeli smo od majhne kmetije, mož mi je umrl, otroci so odšli, vnuki pridejo, kadar pridejo, pa je mogoče še najboljše tako. Tudi če pridejo, jim ne sledim in vedno se jim mudi, o čem pa se pogovarjajo, pa sploh ne razumem več. Njive so otroci dali v najem sosedom, ker se ne splača več delati.

»Pa saj bo,« zamrmram sama pri sebi in odženem mračne misli stran. Živim za danes, kar je bilo, je bilo. Moja naloga v življenju je sedaj samo še ta, da počakam poštarja, da mi prvega v mesecu prinese pokojnino. Saj sploh ni važno, koliko jo je, važno je le to, da jo še velikokrat dobim.

Po zajtrku, beli kavi s kruhom in kupčkom tablet za zdravje, komaj čakam na obisk moje najboljše prijateljice Mimi. Z njo sva povezani že od otroških let in sva kot rit in srajca. Hvala Bogu, vsaj ona ima izpit za avto, živi v sosednji vasi in z njo si deliva podobno usodo. Obe sva že upokojeni, vsem nekaj v napoto, razen takrat, ko naju

bližnji potrebujejo. Takrat priskočiva na pomoč, potem pa spet nazaj na stare upokojske tirnice življenja. Slišim zvok avtomobilskih gum in povabim jo kar zunaj na klopco, saj je sonce že toplo in z velikim veseljem razkazuje svojo pomladno moč.

Tako kot vsako jutro tudi danes srebava kavico, pomakava piškotke vanjo in klepetava o vremenu, sosedih, politiki, župniku in programu in telenovelah na televiziji. »Veš kaj, moja Francka,« začne svoje misli razpredati Mimi, »življenje je postalo tako samotno in dolgočasno. Vsi so samo še doma, jamrajo, gledajo televizijo, hodijo po trgovinah in nakupujejo na kupone, seštevajo popuste, nič več pa ni druženja, petja in veselja ob večerih. Sklenila sem, da bova medve izjemi in si bova kar sami popestrili najino upokojsko življenje. Včeraj sem poslušala vnuke, kako so med seboj pogovarjali, da v kinu vrtijo slovenski film. Ma, pozabila sem naslov. Marička pomagaj, kako imam kratko špago. Čakaj malo, čakaj, saj se bom spomnila, Na koncu jezika imam odgovor, samo še ven mora priti. Kako je že naslov? Pri Kostan ali nekaj podobnega! Sem se že spomnila. PR' HOSTAR! Mislim, da je prav tako. A si za to, da greva skupaj v kino gledat ta slovenski film?«

»Bog ve, kako je sedaj tam, v kinu?« ji zamišljeno odgovorim. »Midva s pokojnim Jožetom sva bila enkrat tam, oooo, mnogo let nazaj! V prejšnjem stoletju, kaj stoletju, v prejšnjem tisočletju je bilo to!« »Ampak sedaj mislim, da vrtijo že barvne filme z zvokom,« malo za šalo malo za res prekine moje glasno razmišljanje Mimi. »A

potem si za to, da greva skupaj v kino, ali boš samo jamrala doma in čakala Matildo s koso?»

»Seveda sem za to, da greva,« ji odgovorim, »ampak, če je to drama, ne grem, ker drama je moje vsakdanje življenje. Pa vidim in slišim tudi že bolj švoh, tako da bova

morali sedeti bolj spredaj, pa očal ne smem pustiti doma. Upam, da imajo mehke stole, ker pri miru dolgo ne morem sedeti. Me boli kolk od operacije. Pa stopnice so hud problem. Težko hodim po njih. Upam, da imajo blizu stranišče, ker mi nekaj nagaja mehur. Pa pozno zvečer tudi ne bi šli, ker je ponoči bolj težko voziti po cestah, ti pa tudi že malo slabše vidiš, pa itak greva obe s kurami spat.« Pa bi še kar jamrala, če me Mimi ne bi ustavila in se začela na ves glas smejati.

»Daj no, Francka, saj greva samo v kino in ne na giljotino. Svečano ti obljubljam, da bova obe preživel. Malo bom vprašala svoje vnuke, kje in kdaj se vrta ta film, jutri se pa spet vidiva, da dorečeva vse podrobnosti.« Dan mi je mineval v preišljevanju in prijetnem pričakovanju. Še ponoči sem se premetavala in moj spanec je bil nemiren. Pa je le sonce zjutraj pokukalo na plano in petelin je na kupu gnoja veselo oznanjal novo jutro.

V pomladno jutro me je kar poneslo iz postelje in komaj sem čakala prijateljičin prihod. »Vse je dogovorjeno,« je že na pragu veselo oznanjala Mimi. »Lokacija kina je tam

kot pred šestdesetimi leti, film pa je ob dveh popoldan v nedeljo. A bo to v redu?» »Seveda da bo, ne samo v redu, to je čudovito,« ji odvrnem in že sva skupaj delali plan za nedeljski izlet.

Oh, kako se mi je preostali teden vlekel. Skoraj kot kurja čreva. Ni in ni ga hotelo biti konec. Seveda sva šli obe k frizerju, ker za tako priložnost pa človek ne sme imeti sive avtoceste v svojih pobarvanih laseh. Pa Mimi mi je tudi povedala, da je generalno očistila svoj avto zunaj pa znotraj. To se ne zgodi vsak dan, da gre s prijateljico v kino. Pa še izkoristiti mora vozniški izpit, saj so ji ga po hudih zdravniških pregledih in psiholoških testih podaljšali za eno leto. »Čim več vožnje in čim manj nesreč,« je postal njen življenjski moto.

Pa je le prišla nedelja. Še pri sveti maši zjutraj sem bila bolj telesno kot duševno, Bog mi odpusti ta moj greh. Misli pa so mi begale sem ter tja kot ping-pong žogica na svetovnem prvenstvu. Po maši sva bili z Mimi dogovorjeni, da imava pri meni bolj zgodnje nedeljsko kosilo. Po kosilu sem se še oblekla. Takoj sem se bolje počutila, pa tudi leta so se kar nekam skrila. Po vseh pripravah sva bili končno pripravljene na najino nedeljsko avanturo.

Avto je vžgal, vreme je bilo primerno, ceste suhe, vidljivost pa odlična. Seveda pa sva na pol poti do mesta že obrnili avto nazaj domov. Jaz sem pozabila očala, Mimi pa je pozabila zakleniti vrata. Se zgodi! Tudi najboljšim.

Potem pa je avto - z nama vred - veselo poplesaval po cestišču sem ter tja, sekal ovinke, stokal in cukal. Malo smo vsi skupaj zgrešili pot, ker pa je bilo časa na pretek, se s tem nisva nič obremenjevali. Kar dve uri prej sva prišli v mesto, preden so začeli vrteti obljubljeni film.

Ker je bilo lepo vreme, sva šli na sprehod po starem delu mesta, obujali spomine na svoje mlade dni, ogledovali izložbe, preštevali stare hiše in se ob vodnjaku malo spočili. Privoščili sva si tudi vsaka eno kepico sladoleda. Penzija ni velika in treba je gledati na vsak dinar.

Počasi, že utrujeni, sva končno prišli do kina. Zunanost stavbe, v kateri je bila kinodvorana, se ni kaj dosti spremenila. Ampak notranjost je bila pa čisto drugačna, lepa kot le kaj. Povsod so viseli plakati, vse je bilo v angleškem jeziku in po napornem iskanju sva končno našli tudi blagajno in kupili vstopnici za ogled filma.

Blagajničarka nama je dala natančna navodila, v katero smer morava, povedala pa nama je tudi številko dvorane in številki sedežev, Mimi pa je vzela vstopnici.

»Da vaju ne bo skrbelo, ker sta prišli zadnjo minuto, itak pred filmom vrtijo reklame, tako da filma prav gotovo ne bosta zamudili,« je še zaklicala za nama.

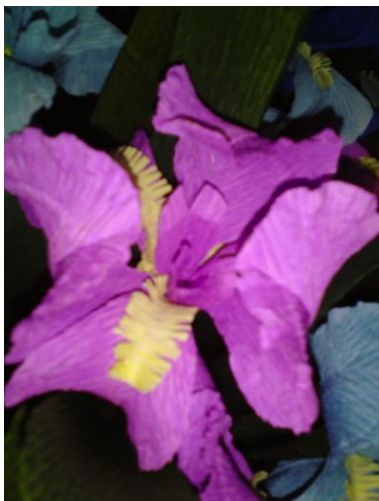
Po dolgem hodniku sva zavili levo in se znašli v prelepi in že malo zatemnjeni dvorani z mehкими sedeži. Obiskovalcev je bilo kar nekaj, sama mladina, skoraj otroci so se mi zdeli, v glavnem mnogo mlajši od naju.

Blagajničarka je imela čisto prav, reklame so trajale celo večnost, sledili so odlomki filmov, potem pa se je začela risanka. Vidljivost je bila odlična, bilo je izredno glasno in to mi je bilo še posebej všeč. Malo sva že obe naglušni, ampak tega si ne priznava, ne sebi, ena drugi pa še toliko manj.

Polni pričakovanja sva začeli uživati v velikih slikah pred seboj. »Tale kino pa sploh ni tako slab,« sem pomislila. Vrečke s čipsom in kokicami so šumele okoli naju, nalezljivi smeh je donel po dvorani. Risanke pa kar ni in ni hotelo biti konec. Slike na platnu so naju čisto prevzele, vsi v dvorani smo se smejali, trepetali za glavnega junaka, jokali, po srečnem koncu pa sva si tudi medve oddahnili in najina duša je bila vesela. Pozabila sem na moj boleči kolk, revmo, mehur. Pa kaj naj rečem? Bilo je naravnost čudovito.

Ko so prižgali luči, sva začudeno ugotovili, da so bili okoli naju res samo otroci. »Tole pa nekaj ni bilo v redu,« mi zašepeta Mimi. Tudi jaz sem se strinjala z njeno ugotovitvijo. Tale predrisanka je res nekam dolgo trajala, pa tudi občinstvo ni bilo ravno najinih let.

»Ali sva zgrešili dvorano? Blagajničarka nama je dala točna navodila, ampak jaz že od rane mladosti ne vem,

katera je leva in katera desna,« sem se začela opravičevati. »Jaz pa na listku nisem pogledala številke dvorane, ker sem s seboj vzela napačna očala,« mi je Mimi napol v smehu odgovorila.

Otroci so počasi odhajali, na sebi sva čutili njihove začudene poglede. Na tleh so pustili kupe smeti in kokic, kar se nama je zdelo nerazumljivo in skregano z najino staromodno vzgojo.

Medve sva pa še kar sedeli in vsaka zase premlevali trenutke, ki so vodili v ta splet nesrečnih dogodkov. »Veš kaj, saj risanka sploh ni bila tako slaba,« tolažljivo rečem Mimi. »Imaš prav,« mi odvrne. Nato sva se začeli na ves glas smejati. Živemu človeku se pa res vse pripeti, mrtvemu pa samo še jama. Ha ha ha!

»Kaj pa sedaj?« jo vprašam. »Ah, nič, o tem pripetljaju bova rajši lepo tiho, da se ne bodo domači norca iz naju delali,« mi zaupa svojo ugotovitev. Zakleli sva se k molčečnosti, molk do groba ali vsaj do roba groba. Domov sva se peljali v tišini, lepo počasi, čisto po pravilih.

»Ampak naslednjo nedeljo greva pa spet na najin izlet v kino, takrat pa upam, da bo šlo vse tako, kot mora iti,« mučno tišino prekine Mimi.

Bila sem navdušena nad njeno idejo. »Seveda bo šlo, vaja dela mojstra, danes sva imeli generalko, naslednji teden pa bo premiera z naslovom Mimi in Francka PR' HOSTAR!«

ENA KMEČKA

Letošnja pomlad je bila zelo nagajiva. Meseca aprila je bilo zelo toplo in lepo vreme, maja pa imamo zelo nizke temperature in obilo dežja.

Naše delo na kmetiji je zelo povezano z vremenom. Kmetje imamo tovarno na prostem, zato moramo izkoristiti vsak dan, ravno tak, kot nam je namenjen.

Minuli teden je bil končno brez padavin. Začela se je košnja enoletne in stalne trave. V vasi je zabrenčalo kot v čebelnjaku. Traktorji so švigali sem ter tja po cesti in po polju. Na travnikih se je sušila trava, po njivah pa se je sejalo, okopavalo in škropilo. Vse delo se sedaj opravlja strojno in vsi samo še hitimo. Hitro je treba travo pokositi, hitro zmešati, hitro spraviti v zgrabke, hitro narediti bale in jih hitro zvoziti domov. Hitro, hitro, hitro.

»Le kako so vsa ta širna polja včasih obdelali ročno, sedaj jih pa še s traktorji in vso napredno mehanizacijo ne moremo?« sem se nehote vprašala.

Seveda smo tudi mi hiteli kositi. Iz zimskega spanca smo prebudili vso

potrebno mehanizacijo in boj s časom se je začel. Tudi jaz sem pomagala in sodelovala v tem vrvežu.

Sonce je sijalo, veterc je pihljal, jaz pa sem se počasi s traktorjem vozila po travniku in obračala ter mešala travo in uživala. »Res je lepo tukaj,« sem premišljevala. Opojno je dišalo po sveže pokošeni travi, veter jo je božal in sonček jo je sušil.

Izredno lep razgled se mi je odpiral na prelepe hribe, bližnje vasi s cerkvicami, na prelep, v tisoče zelenih barv odet, gozd. Žito je poplesavalo v ritmu vetra in čakalo na svoje zorenje.

Čudila sem se ogromnim oblakom prahu, ki so ostajali za drvenjem mogočnih traktorjev po makadamski poti. »Za dobrim konjem se vedno kadi,« je imela navado reči že moja stara mama. Opazovala sem kmete pri njihovem hitenju in ugotovila sem, da sploh nihče več ne stopi s traktorja na tla. Kaj so grablje in vile so že vsi pozabili. Občutek imam, da to naše polje ni več obdelano z ljubeznijo.

Pogled se mi je ustavil pri bližnji lipi. Pod to lipo so naši predniki postavili manjše božje znamenje. Zraven pa je tudi klopca za dva. No, pri tej lipi je bil traktor z zgrabljajnikom. Bil je čisto pri miru. Pri vsem tem divjanju se mi je to zdelo malo čudno. »Gotovo se mu je pokvaril traktor ali pa se je mogoče vozniku kaj pripetilo,« sem premišljevala. Kmalu pa je s traktorja stopil starejši moški, kmet z izkušnjami in vso življenjsko modrostjo. Na moje veliko začudenje šel do te kapelice in tam prižgal svečo.

DARJA KOLENC

SONČKI

Moji trije sončki so Mia, Ema in Jure. Mia bo junija stara pet let, Ema je bila aprila eno leto, Jure pa je star sedem mesecev.

Ko se je rodila Mia, sem se odločila, da bom oma in ne babi, ker ima Mia že preveč babic, in sicer dve babici, dve pravi prababici in prababico po mamičinem očimu. Miine prve besede so bile seveda mama, tata, baba, dada in moma. Kmalu je mama postala mami, tata ati, baba babi, dada dedi, jaz pa sem ostala moma. Pri dveh letih me je začela klicati momi in sem še vedno momi tudi za Emo in Jureta. Mia je zelo rada pri meni na počitnicah. Najbolj uživa zvečer, ko greva skupaj v posteljo in bereva pravljice. Najprej pravljico preberem jaz, potem pa še ona meni - seveda po spominu in slikah.

Ema je popolnoma zadovoljna z mano, kadar sva sami in ni v najini bližini niti mamice niti atija. Ko pa prideta, me včasih še pogledati noče več.

Jure pa vriska, ko se valjava po tleh, plaziva za igračkami, mečeva v zrak in žgečkava. Tudi pogovarja se zelo rad. Gruli in krili z rokami, a kaj, ko ne vem, kaj mi želi povedati.

To so moji trije sončki.

DORENA KUMERENER

ČUDOVITO DRUŽENJE

Prijetno in lepo sončno jutro me je pozdravilo, zato sem z veseljem odkorakala do Varstveno dnevne centra v Stari Loki, kjer nas je že na vhodu pričakala nasmejana Mimi in nas pospremila v dnevni prostor, kjer se uporabniki zbirajo vsak dan dopoldne, nekateri pa so tam tudi nastanjeni.

Sprejem je bil prisrčen. Najprej so se predstavili uporabniki in povedali, kaj najraje delajo - nekateri radi rišejo, drugi barvajo, rešujejo križanke, se pogovarjajo in počno še mnogo najrazličnejših stvari.

Tudi naša mala skupinica se je predstavila - skupaj z našo mentorico Mirjano, s katero se družimo v okviru študijskih krožkov. Letošnji poteka pod naslovom Danes je moj dan, rdeča nit naših druženj pa je nenasilje in sprejemanje drugačnosti. To je bil tudi eden od razlogov, da smo obiskali naše gostitelje.

V VDC pa smo prišli tudi zato, da bi se še sami preizkusili v delu z glino, pri čemer so nam pomagali tako zaposleni kot varovanci.

Zdaj pa kar na delo! Malo navodil smo res potrebovali, je pa res, da ko smo se vživeli v sam smisel rezanja, tiskanja in

odtiskavanja v glino, smo poskušali delati sami. Neverjetno, kako prisrčni občutki so me prevzemali ob tem delu. To je nekaj lepega, saj se povsem predaš navdihu, ki te spremlja, s srcem in dušo, vendar pa so bili naši izdelki šele na pol gotovi.

Ogledali smo si še prostore, v katerih ustvarjajo uporabniki. Občudovali smo njihove unikatne izdelke in se čudili, česa vsega so sposobni ter koliko truda so pripravljene vložiti v vsak izdelek. Glina je čudovit material in daje nešteto možnosti za kreativno ustvarjalnost.

Najprijetnejše občutke pa je porajalo spoznanje, kako zelo iskreni in prisrčni so uporabniki, brez maske in brez lažnega igranja. Mi si masko največkrat snamemo z obraza samo ob pustnem času, drugače pa večinoma živimo z njo.

Lepo bi bilo in bo, kadar bomo vsi to ozavestili, sprejeli. Sigurna sem, da bo takrat tudi naš vsakdan tako izjemen, kot je bilo tisto dopoldne v družbi prekrasnih ljudi.

ŠTEFAN LANGUS

MOJ DAN

Ko sem ravno premišljeval, kaj naj napišem za naše glasilo, mi je nasproti prišla znanka, s katero sva šla na kavo v bližnji bife.

Kmalu za nama sta prišla v isti lokal gospod in gospa približno mojih let. Usedla sta se nekaj miz od naju, vendar tako, da smo se lepo videli. Že ob prihodu in nato za mizo sta se nežno stiskala za roke. Gospod pa me je ves čas opazoval, vendar se nisem mogel spomniti, ali ga morda poznam.

Ko sta popila svojo kavico, vstaneta in se približata najini mizi. Gospod se mi nasmehne, rekoč: »Mislil sem, da se poznavata. Ste mogoče Štefan?« »Ja,« nerodno odgovorim, »a ne vem, kam bi vas dal.« »Res je že dolgo od tega, ko sva služila v Beogradu in si bil moj komandir.« »Si ti Viktor?« se mi je v trenutku zabliskalo v možganih. »Ja, jaz sem, malo sem se spremenil in tudi ti nisi več tak, saj je od takrat minilo skoraj 66 let.« Ker sva si imela toliko povedati, sta se nama ženski potihoma oddaljili in šli po nakupih, midva pa sva kramljala kot dve vaški klepetulji. Kod je kdo hodil in kje je služboval.

Še bi nadaljeval o svoji odisejadi, pa sem ga prekinil, rekoč: »Zaenkrat je bilo najinega popotovanja dovolj, rajši mi povej, kako živiš. Je to tvoja žena ali prijateljica?« Glasno se je

zasmejal in dejal: »Že precej let sem vdovec, to pa je moja prijateljica, res vredna zlata. V začetku sem bil prepričan, da se ne bom nikoli več vezal na nobeno žensko, pa se je zgodilo ravno to. Veš, bili smo trije prijatelji, ki smo praznovali rojstne dneve skupaj. Kasneje so se nam pridružile tudi žene. Res je bilo veselo, a za veseljem pride žalost, najprej je Betki umrl mož, kasneje meni žena. Še vseeno smo praznovali rojstne dneve skupaj. Do Betke sem čutil naklonjenost, več pa si nisem drznil, saj je bila žena mojega prijatelja. A se je zgodilo. Betki smo za rojstni dan kupili kompostnik, ker ima velik vrt, in ji ga pripeljali na dom, da jo presenetimo. A še preden parkiramo, opazimo lep kompostnik na vrtu. Kaj zdaj? Molčimo o darilu in ji povemo, da smo prišli samo na kavo in za pravo srečanje se dogovorimo. No, tako je ta kompostnik pristal na mojem vrtu. Že naslednje leto sem jaz za njo kupil pergolo, pa me je prijatelj prepričal, da je to preskromno in sam naročil večjega in lepšega, ki sva ga plačala skupaj. Pergola, ki sem jo jaz kupil in prijatelju zamolčal, da jo imam že doma, pa je zopet ostala na mojem vrtu. Ob nekem srečanju, pa sem Betki omenil kompostnik in tako smo se smejali na ta račun. Nato pa sem ji povedal še za pergolo ter dejal, da imam sedaj že dve njeni stvari na svojem vrtu, manjka pa mi še tvoje srce, pa bi imel tri stvari, saj pravijo, da je tri srečna številka. Sprva sem mislil, da sem jo užalil, ona pa veselo reče, da sem trapček in da je njeno srce že nekaj časa pri meni, samo videl ali vedel nisem. No, in od takrat sva srečna, da se je tako zgodilo.«

Potem pa doda: »Še nekaj ti moram povedati v zvezi z Betko. Imava skupne poglede na ta svet, nisva verna, pač pa

spoštujeva druga mnenja. Ko sva skupaj, se drživa za roke, kar si verjetno opazil. Veš, mislim, da se ta dotik med nama kaže kot zdravilo. Pred tem sem imel občutek, da se me loteva demenca. Veliko se pogovarjava, posebno o preteklosti. Ugotovila sva, da izhajala skoraj iz istega kraja, pa se nisva poznala. Da sva prav tako pred mnogi leti hodila k plesnim vajam, ki jih je vodil plesni učitelj Jenko, pa se prav tako nisva spoznala. In še mnogo stvari je, ki nama bistri spomin in mislim, da je to najina sreča. Če sem bolj slabe volje, vedno pride k meni, rekoč »O, ti moj trapček, glavo pokonci. Kaj te muči?«

Ker sta se medtem vrnila najini ženski, je bil čas za slovo. Z Viktorjem sva si obljubila, da se v prihodnje dobimo pri njem na Dolenjskem.

Zvečer sem dolgo premišljeval o najinem srečanju, jaz ga ne bi spoznal, ko pa je spregovoril, sem spoznal njegov glas. Hvaležen sem mu za njegove nasvete, ko je dejal, da te sreča včasih sama poišče in da moški išče in izbira partnerja, vendar je na koncu vedno sreča tista, ki izbere.

Hvala, Viktor, res si mi polepšal dan in upam, da se bom držal tvojih nasvetov

ZGODBA S SREČNIM KONCEM

Pred dnevi smo si privoščili izlet na Bled in vožnjo s kočijo okrog jezera. Bili smo štirje: moj prijatelj Andrej z ženo,

ženina prijateljica in jaz. Prijateljici sta pred časom praznovali rojstni dan, zato sta naju povabili na izlet.

S kočijažem Jakom sem se sam dogovoril, da nas je počakal. Posedli smo se v kočijo in se peljali mimo Mlina proti Zaki. Ves čas je pred nami vozil drug kočijaž z dvema potnikoma. Med nami in kočijažem pred nami je bilo le kakšnih pet metrov varnostne razdalje. Vozili smo se prijetno in mirno, z enako hitrostjo in brez vznemirjanj. Malo naprej od Zake, ko smo se vračali na izhodišče, pa se je na cesto nenadoma porušilo večje drevo in padlo natančno med obe kočiji. Prva kočija je s pospeškom ušla izpod gmote drevesa, naš kočijaž Jaka pa je povedal, da je videl padajoče drevo, naglo obrnil kočijo in prav zaradi njegove prisebnosti smo ostali živi in zdravi. Poti nismo mogli nadaljevati zaradi podrtega drevesa, pač pa nas je kočijaž Jaka odpeljal po isti poti nazaj na izhodišče pri festivalni dvorani. Med vračanjem je kočijaž večkrat omenil, da smo se ponovno rodili.

Malo pretreseni od dogodka smo pot nadaljevali k Avseniku v Begunje in v Drago. Če bi se nam kaj zgodilo, bi si sam najbolj očital, saj sem se jaz domislil vožnje s kočijo. Imel sem namreč darilni bon za vožnjo, ki sem ga prejel od mojih hčera, Darje in Nade, ko sem lansko leto v decembru praznoval svoj 87. rojstni dan. Še po nekaj dnevih nam ni jasno, kako se je to moglo zgoditi. Dogovorili pa smo se, da se bomo vrnili na kraj dogodka in se še enkrat zahvalili kočijažu Jaku in njegovemu konjičku.

MIRA LOGONDER

NEPOZABEN DAN

Teško se odločim, kateri dan bi lahko imenovala nepozaben. V življenju se mi je zgodilo veliko lepega in tudi hudega. Vendar skušam z optimizmom gledati na življenje, z mislijo, da po dežju vedno posije sonce in da ni nič bolje, če jokaš in stokaš. Med mnogimi lepimi doživetji pa je bil eden izmed najlepših nedvomno rojstvo moje vnukinje.

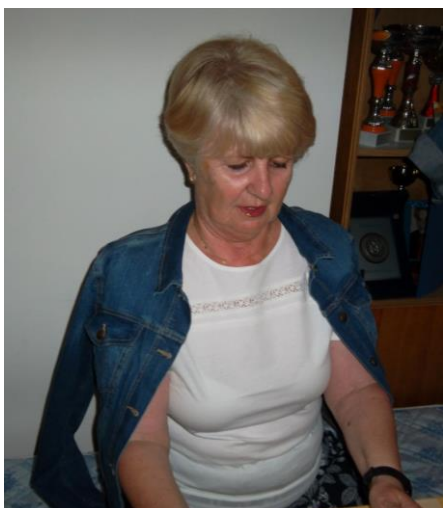
Lani septembra me je hči, ki že dolgo živi v tujini, neizmerno presenetila in razveselila z novico, da pričakuje svojega prvega otroka - hčerko. To je bila ena najlepših novic, ki jih lahko sliši mama od svojih otrok. Še bolj sem se novice razveselila zato, ker je hči že starejša in je imela več zdravstvenih zapletov, tako da sem se že sprijaznila z dejstvom, da pač z njene strani ne morem pričakovati vnučka. Veselje je bilo veliko in z nestrpnostjo, seveda pa tudi s strahom sem čakala dan poroda. Nehote so mi misli uhajale v čas moje nosečnosti in hčerinoga rojstva. Moja hči se je namreč rodila več kot mesec dni prezgodaj. Bil je zelo težek porod, ob katerem je prišlo do možganske krvavitve in je komaj preživela. Potem pa je prišlo še do sepse. Štiri tedne sva morali preživeti v bolnišnici. V tem času so jo kar dvakrat reanimirali. Zaradi posledic krvavitve sem jo vozila na nevro-fizioterapijo. Tam sem videla in spoznala, da njene in s tem naše težave niso skoraj nič v primeri z drugimi

otroki, ki so jih starši vozili na terapijo. Ti otroci so bili veliko bolj prizadeti kot moja hči. Njene težave s krči in koordinacijo so po enem letu povsem izzvenele. Veselili smo se, da je zrasla v povsem zdravo dekle in sčasoma smo pozabilo na vse prestane skrbi.

Ob novici o njeni nosečnosti sta se v meni pojavila tihi strah in zaskrbljenost, ali bo vse potekalo tako, kot je potrebno. Nehote so se v misli prikradli vsi težki spomini za nazaj. Z nestrpnostjo sem čakala hčerine novice o počutju. Toliko težje mi je bilo, ker je v tujini.

Končno sem dočkala dan, ko je hči povila našo malo princesko Večerno Upanje, kot jo je poimenovala. Nepozabno je bilo, ko sem preko skypa dobila njene prve fotografije. Tako kot za vsako babico je bila tudi zame najlepša dojenčica na svetu. Vsak dan sem nestrpno čakala na novice in nove fotografije. Po mesecu dni sem se z vlakom odpravila k hčeri. Ne morem opisati veselja in občutkov, ki so me navdali, ko sem zagledala družinico z malo štručko v naročju, ki me je pričakala na peronu železniške postaje. Najraje bi kar skakala od veselja. Tako lepo je bilo videti to drobceno bitje z velikimi modrimi očmi.

Žal so dnevi mojega obiska hitro minili in komaj čakam, da pridejo na počitnice, da jo bom lahko ponovno vzela v naročje in jo razvajala. Saj jo je lepo videti preko ekrana, kako je, spi ali se smehlja, toda komaj čakam, da jo vidim v živo. Čisto nekaj drugega jo je prijeti v naročje, jo čutiti in vonjati, ji peti pesmice in govoriti v materinem jeziku, kot pa le gledati in poslušati preko ekrana.

MAJDA OKORN

NESREČEN DAN

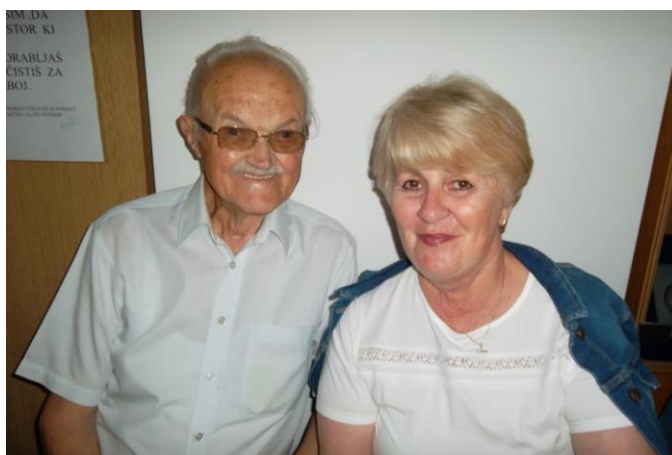
Življenje sestavljajo različni dogodki. Lahko nas navdušujejo, žalostijo ali pa jezijo. Vsi pa si želimo, da bi bilo naše življenje čim lepše. Vendar pa nimamo vedno vpliva, kako bomo živeli. Pridejo dnevi, ko nam je lepo, pa spet dnevi, ko smo nesrečni in preplašeni ali pa jezni in v zadregi.

Moj sin je imel pred dvajsetimi leti prometno nesrečo, v kateri je bil težje poškodovan. Bil je november, zunaj je deževalo. V službo me je poklical mož. Rekel je, da naj se ne prestrašim, ker ni tako hudo, kot se mi bo mogoče zdelo. Povedal je, da je prišel domov policist povedat, da je imel sin prometno nesrečo in da je že na urgenci UKC.

Vedela sem, da je šel na poskusno vožnjo z lastnikom avta, katerega je nameraval kupiti. Tako sem se prestrašila, da nisem mogla več trezno razmišljati. Začela sem jokati. Sodelavec mi je vzel telefon. Mož mu je povedal, kaj se je zgodilo. Takoj me je odpeljal na urgenco. Sin je ležal na vozičku, imel je okrvavljen obraz, drobce stekla po glavi. Tudi on je bil ves preplašen. Stokal je od bolečin. Zdravnik, ki ga je pregledal, je rekel, da bo moral ostati v bolnišnici, ker ima kompliciran zlom leve nadlahtnice. Jaz sem še bolj jokala. Toda zdravnik me je potolažil z besedami: »Gospa, roko bomo pozdravili, važno je, da nima poškodb glave.«

Nesreči je botroval prevelika hitrost. Lastnik je hotel pokazati, kako hiter je avtomobil. Bila je mokra cesta, na ovinku sta pri hitrosti 120 km/h zletela s ceste. Lastnik je bil lažje poškodovan, sin težje, avto pa popolnoma uničen. Sinova zdravljenje je trajalo šest mesecev.

Vendar pa danes nima nobenih težav. Jaz pa sem srečna, da se je tako izteklo.

*Ohrani ljubezen v svojem srcu,
kajti življenje brez nje je kot senčen vrt,
kjer so vse rože mrtve.*

Oscar Wilde

IVICA PLATOVŠEK

DRUGAČNOST NAS BOGATI

Odraščala sem v delavsko-kmečki družini. Oče je bil garač, njegov svet je bil poleg družine delo. Delo v službi, delo doma in to fizično delo. Kratak počitek si je privoščil samo ob nedeljah in praznikih, pa še takrat se je prazno oblečen sprehodil po polju in delal načrte za delo v prihodnjem tednu. Ne spominjam se, da bi kaj dosti bral, mogoče le *Gorenjski glas*.

Mami pa je drugačna, naravno inteligentna in tudi razgledana. Rada je prebirala vse, kar ji je prišlo pod roke - časopise, revije in tudi knjige, kar počne še tudi danes. Ljudi jemlje takšne, kakršni so, ne glede na to, odkod prihajajo.

V sosednjo hišo so se priselili tuji ljudje. Mama večkrat pravi, da so mnogo boljši, kot so bili prejšnji sosede, ki so bili domačini.

Kar me je že včasih zmotilo pri očetu, pa je bilo to, da je ljudi ocenjeval po tem, od kje izvirajo - le Gorenjci so nekaj šteli. Pripovedoval je, da ko je ležal v bolnišnici v Ljubljani in so prodajali časopise, je želel kupiti *Gorenjski glas* - Gorenjca kot je dejal on, ker ga pa niso imeli, so mu ponudili *Primorske novice* - *Primorca* po njegovem, kar se mu je zdelo skrajno nesprejemljivo. Ko je to razlagal, sem jaz že

prijateljevala s Danilom in sem si mislila: »Prav kmalu boš spoznal Primorca, pa če ti bo prav ali pa ne.«

No, s Primorcem sta se potem zelo dobro razumela in večkrat, ko sva prišla domov, sem šla jaz v hišo. Mami me je vprašala: »Ali si prišla sama?« »Ne,« sem ji odgovorila, »Danilo je ostal zunaj pri očetu.« Marsikaj sta se pogovorila in verjamem, da je oče tudi ugotovil, da so tudi tisti, ki niso Gorenjci, lahko dobri ljudje.

Z Danilom sva ves čas načrtovala potovanja po svetu. Le malo od tega sva uresničila, ker sva dala prednost adaptaciji hiše na Primorskem. Ko pa se je Danilo poslovil, sem sama s prijateljicami prevandrala kar velik košček sveta. Tudi več destinacij, ki sva jih načrtovala skupaj obiskati, sem videla.

Rada spoznavam ljudi, njihov način življenja, kulturo, vse to me bogati. Kmalu ugotoviš, kako so materialne dobrine nepomembne, kako so ljudje lahko srečni z malenkostmi. Tudi meni osebno materialne dobrine niso na prvem mestu. Vesela sem, da imam za človeka dostojno življenje, če pa si lahko privoščim še kakšno potovanje, je to zame veliko darilo.

V vsej svoji karieri sem delala z ljudmi. Še posebej pa sem uživala na zaposlitvenih razgovorih. Nikoli mi ni bilo pomembno, katere narodnosti, kulture in vere je kdo, ampak, kako se predstavlja, tako strokovno kot tudi osebno. Med drugim mi je ostal v spominu Egipčan, ki je kandidiral za delovno mesto delavca v proizvodnji, čeprav je bil po poklicu pravnik, vendar mu pri nas še niso nostrificirali diplome. Po pol leta bivanja v Sloveniji je že toliko govoril slovensko, da

se je lahko sporazumeval. Še posebej sem se potrudila, da sem mu razložila, kakšno delo ponujamo in odločil se je, da ga sprejme. Ker ni bil vajen fizičnega dela, so bili začetki zanj težki. Moram pa reči, da so mu sodelavci njegove začetne težave spregledali, ga zelo lepo sprejeli in mu tudi pomagali, mislim, da tudi zaradi njegove drugačnosti.

V naši firmi je ostal kakšno leto. Nekega dne pa me je že, ko sem prišla v službo, čakal pred vrati pisarne. S solznimi očmi mi je povedal, da je neskončno hvaležen, ker sem ga vzela v službo, da pa zaradi nesoglasij s partnerko odhaja nazaj v Egipt. V zahvalo mi je dal egipčanski motiv na papirusu. Ko je prišel v Egipt, se mi je še enkrat zahvalil in mi poslal svojo telefonsko številko s pripisom, da če pridem v Egipt, ga moram poklicati.

Stanujem v soseski, v katero so je pred desetletji priselilo veliko ljudi iz republik bivše Jugoslavije. Z nekaterimi smo se spoprijateljili in marsikaj zanimivega sem že izvedela iz življenja v njihovi rodni domovini, da o njihovi gostoljubnosti, ki prav Slovencem manjka, ne govorim.

Živim po načelu: »Ne delaj nekomu nekaj, kar ne želiš, da drugi naredijo tebi.« Rada pomagam ljudem v stiski. Z veseljem se pogovarjam in tudi poslušam. S tem ne da vsaj malo omilim težke trenutke sočloveku, z dobrim občutkom tudi sebe bogatim.

REZKA PREVODNIK

PRAVOSLAVNI BOŽIČ

Že pred drugo svetovno vojno je vojska, nastanjena v kasarni, praznovala pravoslavni božič za Svete tri kralje, in sicer šestega januarja.

Že zelo zgodaj zjutraj so prišli vojaki in v gozdu nasekali bukove veje in jih potikali v sneg ob cesti. V tem času je bil pozimi vedno sneg ob cesti. Veje so okrasili z rdečimi trakovi, narezanimi iz krep papirja, na veje pa so obesili tudi pomaranče.

Iz Loke se je ob treh popoldne s sankami pripeljala loška gospoda in oficirji. Konji so imeli okoli vratu obešene kraguljčke - zvončke. Vzdušje je bilo čarobno, vsa pokrajina bela in praznična.

Goste smo postregli s kuhanim vinom in potico. Potem pa se je vsa povorka vrnila v Loko. Praznovanje pravoslavnega božiča pa se je nadaljevalo v Sokolskem domu.

ZAKLJUČNO SREČANJE KROŽKA

